

Ink. till Miljööver-
domstolen 09:013
Mål nr 1441-09
Aktbil. 34

YTTRANDE

2009-10-12 Dnr 542-991-09 Rv

Svea Hovrätt
Miljööverdomstolen
Box 2290
103 17 Stockholm

Mål nr 1441-09

Angående omprövning av villkor för tillstånd enligt miljöskyddslagen (1969:387) till verksamheten vid Bromma flygplats i Stockholm stad; nu fråga om dels ändring av villkor beträffande buller, dels uppskjutna villkor beträffande utsläpp till luft och vatten.

Naturvårdsverkets inställning

I fråga om Luftfartsverkets yrkanden under punkterna 1.1.3 b-f delar Naturvårdsverket Luftfartsverkets uppfattning att de frågor som berörs där bör regleras i villkoren om bullerskyddsåtgärder. Naturvårdsverket anser dock att villkoren i den delen bör ha den lydelse som Naturvårdsverket föreslagit. I övrigt bestrider Naturvårdsverket Luftfartsverkets yrkanden.

Skälen för Naturvårdsverkets inställning

Naturvårdsverket har tagit del av Luftfartsverkets skrivelse, aktbilaga 18, och vill med anledning av det anförda följande.

Villkoren 2 och 3

Naturvårdsverket delar miljödomstolens bedömning av möjligheterna att reglera antalet flygrörelser, både direkt genom ett villkor som reglerar antalet flygrörelser och indirekt genom ett villkor om ljudenergi. Antalet flygrörelser är inte bestämt i Koncessionsnämndens tillstånd och det saknas därmed hinder mot att meddela ett villkor med en begränsning av flygrörelserna.

2009-10-15

Dnr.....

Villkoren 7 och 8

Luftfartsverket hävdar att Naturvårdsverket saknar rättsligt stöd för sitt resonemang att 70 dB(A) maximalljudnivå bör vara utgångspunkten för krav på bullerskyddsåtgärder. Det rättsliga stödet för den utgångspunkten är 2 kap. 3 § miljöbalken som föreskriver att den som bedriver en verksamhet ska vidta de försiktighetsmått som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Naturvårdsverket har i sin skrivelse den 12 mars 2009 redogjort för de senaste årens forskning om bullrets ohälsoeffekter på människor som utsätts för höga bullernivåer. De forskningsresultaten utgör en stabil grund för bedömningen att 70 dB(A) maximalljudnivå ska vara utgångspunkten för krav på bullerskyddsåtgärder om verksamheten ska vara förenlig med 2 kap. 3 § miljöbalken. Det är endast ramen för prövningen i ett mål om omprövning som gör att Naturvårdsverket anser att 80 dB(A) måste accepteras i detta fall.

Naturvårdsverket ifrågasätter i sitt överklagande den styrande effekten som infrastrukturpropositionen har haft i tillståndsprövningen enligt miljöbalken. Naturvårdsverket vill ändå peka på att miljödomstolen i sin dom för att motivera att gränsen ska gå vid 90 dBA, endast nämner steg 1, det vill säga att bullerisoleringsåtgärder ska vidtas vid maximalnivåer på minst 80 dBA regelbundet i medeltal minst tre gånger per natt eller vid maximalnivåer på minst 90 dBA vid regelbunden exponering dag- och kvällstid. Man nämner dock inte att man i samma proposition talade om ett steg 2 som skulle vara genomfört år 2007 och som innebar en skärpning med 10 dBA av dessa nivåer.

Bullerisoleringskostnader

Naturvårdsverket kan konstatera att det på Bromma flygplats bara finns en start- och landningsbana och att trafiken är relativt tät. De allra flesta som berörs av höga maximalnivåer utsätts därför för dessa nivåer relativt ofta. Luftfartsverket har redovisat en utredning, aktbilaga 22, om bullerisoleringskostnader inom max 80 dB(A) till ett målvärde till max 45 dB(A) inomhus, daterad mars 2009.

Av dokumentet framgår det inte tydligt hur många som drabbas av flygbullret. Naturvårdsverket ifrågasätter också i vilken utsträckning utredningen är en korrekt beskrivning av verkligheten och om den därmed är tillräcklig för att dra några slutsatser om den faktiska bullerpåverkan av Brommaflyget.

Huvudfrågan i detta fall är emellertid om bullerskyddsåtgärderna och kostnaderna för dessa åtgärder kan anses vara rimliga med hänsyn till den beräknade effekten på miljön. Naturvårdsverket kan konstatera att det varken av kostnadsutredningen eller annat i målet föreliggande underlag där det framgår om Luftfartsverket gjort någon avvägning mellan miljö- och hälsonyttan och kostnaderna. Därmed kan inte någon bedömning göras om det är orimligt att verksamheten bär kostnaderna för vidtagande av bullerskyddsåtgärder vid någon byggnad av kategorin bostad, skola, vårdlokal eller liknande som utsätts för bullernivåer över 80 dB(A). Dras gränsen

vid 90 dB(A) torde kostnaden bli mycket liten eftersom det knappast finns någon byggnad av kategorin bostad, skola, vårdlokal eller liknande som utsätts för så höga nivåer.

Slutligt villkor avseende glykol

Naturvårdsverket anser att det inte finns skäl att ändra sitt tidigare ställningstagande i glykolfråga .

Beslut om detta överklagande har fattats av enhetschefen Martin Pahlman. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit Åsa Wiklund Fredström och Kyriakos Zachariadis, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Martin Pahlman

Kyriakos Zachariadis